

substraten, wat hier natuurlijk beperkt is. Een eenmalig bezoek levert bovendien slechts een momentopname op. We denken dat hier, afgaande op de ervaringen op Rottumeroog, in werkelijkheid wellicht meer dan 100 soorten kunnen voorkomen.

Het eiland Mellum ligt aan de monding van de Weser ten noorden van Wilhelmshafen. Het heeft een strategische ligging en in verband daarmee heeft het een militaire functie gehad. Nu is echter alles opgeblazen en op een ringvormige dijk op het eiland liggen nog brokken beton, deels overwoekerd. Het centrale deel van het eiland bestaat uit verruigd grasland met wat kruipwilg. Daar bevonden zich de in mycologisch opzicht interessantste delen. Onder de grasmat bevond zich nog een moslaag en daar bleken zich diverse schraalgraslandpaddestoelen te bevinden. Gele knotszwam (*Clavulinopsis helveola*) was daarbij, maar de leukste vondst was wel de Stinkende wasplaat (*Camarophyllopsis foetens*), een ook voor Duitsland zeer zeldzame soort. Het duidt erop dat het grasland waarschijnlijk vroeger een gebruik heeft gehad, wellicht begrazing.

Van dit gebied waren geen eerdere mycologische gegevens bekend. Vanzelfsprekend geeft een paar uurtjes zoeken een erg onvolledig beeld van de mycoflora. Niettemin hebben we een paar mycologische kruisjes op de (Duitse) kaart weten te zetten!

## **Pampus**

**Rob Chrispijn**

Jodenweg 1, 8385 GP Vledderveen

Op een winderige dag in juni stond ik in de haven van Muiderberg te kijken welke boot de verbinding met Pampus onderhield. Een week eerder hoorde ik voor het eerst van het bestaan van zo'n verbinding. Maar nu ik hier op de kade stond, leek het mij opeens erg onwaarschijnlijk dat je zomaar een kaartje kon kopen om deze puist in de monding van Amsterdam te bezoeken. Gelukkig zag ik op dat moment de twee vrienden waar ik mee had afgesproken. Ze waren al aan boord van een prachtig houten scheepje, dat wij meteen driestemmig begonnen te bewonderen. Iets dat de kapitein glimlachend aanhoorde. Nadat zich nog twee passagiers hadden aangediend, vond de kapitein het welletjes en startte de motor.

Buitengaats ging het opeens op een echte zeereis lijken. Het was oostenwind en de windkracht elf zorgde zowaar voor een golfslag die het schip deed schudden. Ooit had één van ons de oversteek gewaagd in een minuscuul rubberbootje. Maar dat was op een windstille zomerdag. Nu was ik eerlijk gezegd blij dat we na een klein half uur onze bestemming bereikten, want ik heb niet bepaald zeebenen.

Eenmaal aan land was er meteen dat verwachtingsvolle gevoel van een onbekend gebied te betreden. Aan paddestoelen viel niet veel te verwachten. Het was begin juni en het had in voorgaande weken slechts af en toe geregend. De anderen keken naar vogels, maar waren niet te beroerd om te roepen als ze iets zagen met een hoed en een steel. Zo werd ik zeker vijf keer bij een Barstende leemhoed (*Agrocybe dura*) gehaald. Want deze late voorjaarssoort was de enige paddestoel die prominent aanwezig was op Pampus. Verder zag ik een Grasleemhoed (*A. pediades*) en een enkele Gazonvlekplaat (*Panaeolus foenisecii*). Plus nog een paar korstzwammen en dat was het dan zo'n beetje. We hebben nog enige tijd in de half onderaardse kazematten doorgebracht. Daar was het verleden tastbaar aanwezig en konden we ons voorstellen hoe dit eiland ooit deel had uitgemaakt

van de Stelling van Amsterdam. Op een kruidstengel in de half overwoekerde binnenplaats groeide het Dofpaars wolschijfje (*Lachnella alboviolascens*). Dat is een een paar millimeter grote Asco-achtige Basidiomycete die niet zo vaak wordt gemeld. Met in totaal zeven soorten was de oogst niet indrukwekkend. Maar ik had er vrede mee, want ik was in die tijd (1995) vooral bezig om witte kilometerhokken weg te werken; dit in het kader van het onderzoek naar het voorkomen van paddestoelen in en rond Amsterdam. Daarbij was me ontgaan dat ik niet de eerste mycoloog was die voet aan wal zette op Pampus. Gerard de Vries was mij vier jaar eerder voorgegaan en had als enige soort de Reuzenbovist (*Langermannia gigantea*) genoteerd. Maar het kan natuurlijk ook dat hij deze witte reuzen met een kijker vanaf een voorbijvarend schip heeft waargenomen. Daar zijn ze gewoonlijk groot genoeg voor!

## **Op een onbewoond eiland en duinzand in Flevoland: IJsseloog en Hanzeplaat voor het eerst mycologisch onderzocht**

**Gerrit van Duuren**

Kruidendreef 90, 8252 BH Dronten

De Werkgroep Mycologisch Onderzoek IJsselmeerpolders (WMOIJ), de oudste NMV-werkgroep, is sinds 1975 actief in Flevoland. De WMOIJ heeft steeds belangstelling gehad voor de ontwikkeling van de mycoflora vanaf de pas drooggelegde bodem via de actuele situatie naar de toekomst, dus zeker ook voor ‘nieuwe poldertjes’ als IJsseloog en Hanzeplaat. Op IJsseloog, het slibdepot van Rijkswaterstaat in het Ketelmeer tussen Schokkerhaven en Ketelhaven, en het aan de oostzijde ervan eveneens aangelegde eiland Hanzeplaat zijn in 2002 en 2003 voor het eerst paddestoelen geïnventariseerd. Aanleiding voor Yvonne en mij waren een paar vaartochtjes met Publieksvoorlichting van Rijkswaterstaat en het artikel van Ruud Beringen in *Gorteria* getiteld: “De flora van IJsseloog: nieuw land voor het eerst geïnventariseerd!”.

Tot begin augustus 2002 beschikte Rijkswaterstaat over een boot voor maximaal 30 personen. Op 22 mei 2002 kon daardoor buiten de vaste kern van de WMOIJ ruim worden aangemonsterd. Daaraan zijn onder andere lijsten van bladmossen, korstmossen en de naam van een bijzondere bladwesp te danken. Nieuwe paddestoelen voor Flevoland waren Gladharig franjekelkje (*Lasiobelonium nidulum*), *Cryptodiaporthe salicella*, *Lasiostoma macrostomum*, *Massarina rubi*, *Pleospora scrophulariae*, *Pseudopeziza medicaginis* en *P. trifolii*. Van de Rode Lijst-soort het Leerkaalkopje (*Psilocybe horizontalis*) ontdekten we de vijfde vindplaats in Flevoland. Overigens is het voorjaar relatief soortenarm aan paddestoelen en de grote boot kon ondanks pogingen daartoe niet bij Hanzeplaat aanlanden.

Op 25 oktober 2002 was slechts de beheerdersvlet voor vijf deelnemers beschikbaar, maar met veel pijn en moeite konden we ’s middags wel voor het eerst Hanzeplaat op. Wie niet sterk is moet slim zijn dus bezorgden we daags daarna enige collecties bij Nico Dam, die de volgende avond twee soorten nieuw voor Flevoland doorbelde. De ‘Rode Lijster’ Kruipwilgzompzwam (*Alnicola tantilla*) vormt ectomycorrhiza’s met kruipwilg op vochtig, kalkhoudend duinzand. Eén eerdere waarneming is bekend van Lauwersmeer, Ballastplaat, uit 1989. De Duinvaalhoed (*Hebeloma psammophilum*) vormt ook ectomycorrhiza’s met kruipwilg, maar nu in droog humusarm, kalkrijk duinzand en had